

Sygnatura akt I Cupr 438/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 12-08-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jolanta Malik

Protokolant: Karolina Pakuła

po rozpoznaniu w dniu 12-08-2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko E. C.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanej E. C. na rzecz strony powodowej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 1469,52 zł (tysiąc czterysta sześćdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 12.11.2013r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanej na rzecz stron powodowej kwotę 355 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

IV. wyrokowi w pkt. I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt I Cupr 438/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. w K. wniosła o zasądzenie od pozwanej E. C. kwoty 2 911,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu strona powodowa podała, że w dniu 12 października 2012 roku zawarła z pozwaną umowę pożyczki gotówkowej na łączną kwotę 2 391,30 zł. Wskazano, że pozwana zobowiązała się do zwrotu kwoty 2 713,44 zł, co stanowiło kwotę pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami za okres udzielenia pożyczki, tj. od każdej raty miesięcznej do dnia spłaty wyznaczonego w harmonogramie spłat. Spłata miała nastąpić w ratach płatnych do 1 dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 12 listopada 2012 roku do dnia 12 października 2013 roku. Strona powodowa podniosła, iż pozwana nie wywiązała się z umowy i nie uregulowała wymagalnej kwoty. Wobec niespłacenia dwóch kolejnych rat pożyczki pomimo wezwania do ich zapłaty strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki. Wyjaśniono, że zgodnie z postanowieniami § 16 ust. 1 umowy i załącznika nr (...) do umowy pożyczki zadłużenie pozwanej wzrosło o kwotę 340 zł, na którą złożyły się koszty telefonów do pozwanej w kwocie 40 zł, koszty wezwań do zapłaty w kwocie 150 zł oraz koszty związane z czynnościami windykacyjnymi w wysokości 150 zł. Pozwana z tytułu zaciągniętej pożyczki spłaciła łącznie kwotę 300 zł. Wpłaty dokonywane na poczet zadłużenia zaliczane były przez stronę powodową w pierwszej kolejności na koszty związane z niewykonaniem przez pozwaną zobowiązania, następnie na odsetki, a w ostatniej kolejności na kapitał. Na żadaną należność składała się kwota 2 220,22 zł tytułem niespłaconego kapitału pożyczki, kwota 127,47 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych do dnia rozwiązania umowy, kwota 293,57

zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych liczonych od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy pożyczki do dnia 11 listopada 2013 roku, oraz kwota 270 zł tytułem kosztów windykacji przedsądowej.

* * *

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny :

W dniu 11 października 2012 roku strona powodowa (...) sp. z o.o. w K. zawarła z pozwaną E. C. umowę ratalnej pożyczki gotówkowej nr (...). Na podstawie umowy strona powodowa jako pożyczkodawca udzieliła pozwanej oprocentowanej pożyczki w kwocie 2 391,30 zł. Pożyczka została udzielona na okres od dnia 11 października 2012 roku do dnia 11 października 2013 roku. Na kwotę pożyczki składała się kwota przekazywana do dyspozycji pożyczkobiorcy w wysokości 1 100 zł, prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 5 % wysokości pożyczki, tj. 119,57 zł oraz składka na ubezpieczenie w kwocie 1 171,74 zł.

Zabezpieczenie spłaty pożyczki miała stanowić umowa grupowego ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców strony powodowej. Pozwana w umowie pożyczki wyraziła zgodę na ubezpieczenie spłaty pożyczki w opcji P. za opłatą składki w kwocie 1 171,74 zł. Zgodnie z treścią deklaracji zgody – ubezpieczenia na życie klientów (...) sp. z o.o. stanowiącej załącznik do umowy pożyczki umowa ubezpieczenia obowiązywać miała od dnia wypłaty pożyczki do dnia, na który wyznaczono wymagalność ostatniej raty pożyczki. Datą objęcia ochroną ubezpieczenia pozwanej miała być data uruchomienia środków z umowy pożyczki i opłacenie składki przez stronę powodową. Odszkodowanie miało zostać wypłacone w przypadku zgonu ubezpieczonego. Uposażoną z tytułu umowy ubezpieczenia miała być strona powodowa. Wypłacone odszkodowanie miało być zaliczone przez stronę powodową na poczet spłaty zobowiązania pozwanej wynikającego z umowy pożyczki. W przypadku zaspokojenia wierzytelności poprzez otrzymanie przez stronę powodową świadczenia ubezpieczeniowego wynikającego z innej umowy ubezpieczenia, wypłata odszkodowania następowała nadal na rzecz uposażonego. Rodzina pozwanej uzyskać mogła odszkodowanie jedynie w przypadku braku wskazania uposażonego w dacie zgonu ubezpieczonego.

Strony umowy ustaliły, że oprocentowanie pożyczki za okres od dnia wypłaty do oznaczonego w umowie dnia całkowitej spłaty jest stałe i wynosiło 24 % w stosunku rocznym. Suma odsetek należnych za czas, na jaki została udzielona pożyczka wyniosła 322,14 zł. W przypadku braku spłaty pożyczki strona powodowa miała możliwość naliczania od niespłaconego zadłużenia odsetki w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

Stosownie do postanowień § 16 umowy pożyczki w przypadku nie zwrócenia pożyczki w terminie określonym w umowie i powstania zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł wszcząć postępowanie mające na celu doprowadzenie do dobrowolnej spłaty należności, którego koszty ponosić miał pożyczkobiorca. Zasady, sposób i koszty prowadzenia tego postępowania określał załącznik nr (...) do umowy.

Umowa przewidywała możliwość jej wypowiedzenia przez stronę powodową z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia m. in. w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat pożyczki.

Dowód :

- **umowa pożyczki gotówkowej, k. 20, 21,**
- **deklaracja zgody na ubezpieczenie na życie, k. 24**

Do umowy pożyczki nr (...) sporządzono dwa załączniki oznaczone nr (...).

Pierwszy z załączników stanowił wykaz przepisów określających koszty postępowania sądowego oraz egzekucyjnego i zawierał listę aktów prawnych normujących kwestie kosztów postępowania cywilnego.

Drugi załącznik stanowiła umowa w sprawie monitoringu zadłużenia nr (...) zawarta tego samego dnia, co umowa pożyczki. Na jej podstawie strona powodowa uprawniona była w przypadku nieuregulowania w terminie płatności raty pożyczki lub całości kwoty przypadającej do spłaty z tytułu zaciągniętej pożyczki do podjęcia działań monitorujących w celu odzyskania swej należności oraz niedopuszczenia do zwiększenia się kosztów pożyczki wynikłych z niewywiązania się pożyczkodawcy z terminowej spłaty. Z tytułu podjętych działań monitorujących strona powodowa miała prawo obciążyć kontrahenta opłatą za: wykonanie telefonu interwencyjnego do klienta w sprawie opóźnienia w spłacie każdorazowo w kwocie 20 zł, wykonanie sms do klienta w sprawie opóźnienia w spłacie każdorazowo w kwocie 5 zł, sporządzenie i wysłanie do klienta wezwania do zapłaty każdorazowo w kwocie 50 zł oraz wizyty u klienta lub w miejscu zatrudnienia. Wysokość opłaty za każdą z wizyt, które wykonywane miały być nie więcej niż dwa razy, uzależniona była od woli pożyczkobiorcy wyrażonej poprzez dokonanie odpowiedniego przekreślenia na formularzu umowy (regulaminu) i wynosić bądź wysokość rzeczywistych kosztów dojazdu i diet wyliczonych według przepisów o delegacjach służbowych oraz wynagrodzenie pracownika windykacji, bądź kwotę 150 zł tytułem zryczałtowanej opłaty w wysokości średnich kosztów wizyt przypadających na jednego zadłużonego. Pozwana nie dokonała wyboru sposobu ustalenia wysokości kosztów ewentualnych wizyt windykacyjnych.

Dowód :

- ***wykaz przepisów określających koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, k. 21 str. 2, k. 22***
- ***umowa w sprawie monitoringu zadłużenia, k. 23***

Pismem z dnia 26 listopada 2012 roku strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 298,29 zł wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej z dnia 12 października 2012 roku nr (...) w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Na żadaną kwotę składała się rata pożyczki gotówkowej w kwocie 226,12 zł, odsetki od nieterminowej spłaty na dzień 26 listopada 2012 roku w kwocie 2,17 zł, telefon do klienta w kwocie 20 zł i wezwanie do zapłaty w kwocie 50 zł. W przypadku braku płatności w określonym terminie strona powodowa zapowiedziała naliczenie opłaty 150 zł miesięcznie za czynności windykacyjne.

Przesyłka nie została przez pozwaną odebrana.

Dowód :

- ***wezwanie przedsądowe do zapłaty wraz z kopertą nadawczą, k. 26, 27***

Pismem z dnia 26 grudnia 2012 roku strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 581,22 zł wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej z dnia 12 października 2012 roku nr (...) w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Na żadaną kwotę składała się zaległe raty pożyczki w kwocie 452,24 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 8,98 zł, koszty telefonu i wezwania do klienta w kwocie 70 zł i koszty sporządzenia i doręczenia wypowiedzenia do zapłaty w kwocie 50 zł. W przypadku braku płatności w określonym terminie strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki nr (...) zawartą w dniu 12 października 2012 roku i zapowiedziała naliczenie opłaty 150 zł miesięcznie za czynności windykacyjne.

Przesyłka została przez pozwaną odebrana dnia 2 stycznia 2013 roku.

Dowód :

- ***wezwanie do zapłaty z wypowiedzeniem wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 28, 29***

* * *

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, o czym stanowi art. 339 § 1 k.p.c. Na mocy art. 339 § 2 k.p.c. wydając wyrok zaoczny przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W toku niniejszego procesu pozwana zachowała postawę całkowicie bierną. Nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie stawiła się także na rozprawie. W przedmiotowej sprawie spełnione zostały zatem powyższe przesłanki do wydania wyroku zaocznego. Jednocześnie w ocenie Sądu nie wystąpiły przesłanki pozytywne zawarte w treści 339 § 2 k.p.c.

Należy wskazać, że niezależnie od wynikającego z przytoczonego wyżej domniemania prawdziwości twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, Sąd ma każdorazowo obowiązek krytycznego ustosunkowania się do jego twierdzeń z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym przedmiocie, Sąd nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 roku, I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997 roku, I CKU 115/97).

Zawarte w pozwie twierdzenia budziły poważne wątpliwości Sądu, wobec czego uznał on za konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umów zawartych w dniu 11 października 2012 roku były dla ich stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy. Umowy konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07).

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Postanowienie umowy może zatem zostać uznane za niedozwolone po łącznym spełnieniu wskazanych wyżej przesłanek. Kodeks cywilny w art. 22¹ pod pojęciem konsumenta wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwanego.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron

konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt VI ACa 262/11 istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

W pierwszej kolejności należało zatem odnieść się do żądania zasądzenia na rzecz strony powodowej kwoty niespłaconego kapitału pożyczki w kwocie 2 220,22 zł. Wątpliwości Sądu budził jeden ze składników kapitału pożyczki, a mianowicie obciążenie pozwanej obowiązkiem uiszczenia składki na ubezpieczenie spłaty pożyczki w opcji P. w kwocie 1 171,74 zł i zaliczenie jej do kosztów pożyczki, które zwrócić winna pozwana – de facto bowiem pożyczkobiorca otrzymała do dyspozycji kwotę 1100 zł, a więc składak ta przekraczała tę kwotę.

Postanowienie umowne wskazane jako abuzywne jak już wyżej wskazano nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Dodatkowej formy zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci zawarcia umowy ubezpieczenia, zdaniem Sądu, nie można uznać jako świadczenie główne stron, zwłaszcza, iż pojęcie to winno być interpretowane w wąski sposób i dotyczy ono elementów istotnych umowy. Za niedopuszczalne uznać należało obciążenie pozwanej przez stronę powodową kosztami ewentualnej umowy ubezpieczenia na życie. Wprawdzie co do zasady wypłacone w razie zgonu pozwanej odszkodowanie miało zostać przeznaczone przez stronę powodową na spłatę zadłużenia z tytułu umowy pożyczki, jednakże dalsze regulacje w zakresie wypłaty odszkodowania nie pozwalały na uznanie objęcia pozwanej ochroną ubezpieczeniową za pozostające w zgodzie z dobrymi obyczajami. W przypadku bowiem objęcia spłaty zobowiązania pozwanej inną ochroną ubezpieczeniową, pożyczka spłacona miała zostać właśnie z tego innego ubezpieczenia, natomiast odszkodowanie stanowiące zabezpieczenie umowy pożyczki przypadać miało uprawnionemu do jego odbioru podmiotowi. Jako uposażony z tytułu umowy ubezpieczenia wskazana została strona powodowa, tym samym po śmierci pozwanej to właśnie strona powodowa uzyskiwałaby odszkodowanie, które stanowiłoby jej dodatkowy dochód. Wobec wskazania w deklaracji zgody na ubezpieczenie strony powodowej jako podmiotu uprawnionego najbliższa rodzina pozwanej nie miała możliwości uzyskania odszkodowania, nawet w przypadku nadwyżki jego wysokości w stosunku do istniejącego zobowiązania pozwanej. Działania polegające na obciążeniu w związku z zawieraniem umową klienta kosztami składki ubezpieczeniowej, gdzie jako podmiot uprawniony do uzyskania odszkodowania wskazany jest wyłącznie przedsiębiorca, który ponadto z tytułu zgonu pożyczkobiorcy mógłby uzyskać kosztem spadkodawców zmarłego dodatkowy dochód, nie sposób uznać za zgodne z dobrymi obyczajami i nienaruszające interesów konsumenta.

Stąd też w ocenie Sądu przedmiotowe postanowienia umowne zostały przez pożyczkodawcę zastrzeżone w sposób i wysokości znacznie przekraczającej możliwą do przyjęcia bez zarzutu dotyczącego naruszenia zasad współzycia społecznego granicę. Zastrzeżenia te nie mają żadnego uzasadnienia, w szczególności w zyskach osiągniętych w ramach normalnej i rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej i należy je uznać za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności z tradycyjną zasadą uczciwości i rzetelności kupieckiej. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 27 lipca 2000 roku (IV CKN 85/00,) wskazał, że ocena zgodności umów z tymi zasadami pozostawiona

zostaje sądom, dokonującym jej na podstawie znajomości zjawisk ekonomicznych i społecznych wyprowadzonej z doświadczenia życiowego.

Ponadto wskazać należy, iż strona powodowa nie przedłożyła jakichkolwiek dowodów na okoliczność rzeczywistego uiszczenia na rzecz towarzystwa ubezpieczeń składki w imieniu pozwanej. Nie załączono do pozwu również żadnych dokumentów, z których treści wynikałoby, iż w dacie zawarcia umowy pożyczki stroną powodową łączą z jakimkolwiek towarzystwem ubezpieczeniowym umowa oraz że z tytułu tej umowy ochroną ubezpieczeniową objęto życie pozwanej. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają art. 3 k.p.c., zgodnie z którym strony zobowiązane są przedstawiać dowody i art. 232 k.p.c., według którego strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z jakich wywodzą skutki prawne.

W tej sytuacji Sąd powziął podejrzenie, iż ww postanowienia umowne dot. obciążenia pozwanego składką na ubezpieczenie mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i miały stanowić dodatkowe (oprócz odsetek) obciążenie fiskalne pożyczkobiorcy pobierane przez pożyczkodawcę.

W pozostałej części tj. w zakresie wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki oraz należnej stronie powodowej prowizji żądanie zasądzenia niespłaconego kapitału pożyczki okazało się zasadne.

Za uzasadnione należało także uznać żądanie zasądzenia kwoty 127,47 zł. Powyższa kwota stanowiła odsetki naliczone za okres udzielenia pozwanej pożyczki, tj. od dnia 11 października 2012 roku do dnia 11 października 2013 roku, kiedy ustalono jej zwrot. Zapis co do odsetek za okres udzielenia pożyczki znalazł się w umowie, którą pozwany własnoręcznie podpisał. Zgodnie z zapisem § 5 umowy pożyczki suma odsetek należnych za czas, na jaki została udzielona pożyczka wynosiła 322,14 zł, przy czym wskazano, że oprocentowanie pożyczki za okres od dnia wypłaty do oznaczonego w umowie dnia całkowitej spłaty jest stałe i wynosi 24 % w stosunku rocznym. Zapis ten jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z art. 359 § 2¹, § 2² i § 2³ k.c., stanowiącymi o odsetkach maksymalnych. Sąd sprawdził naliczenie odsetek wedle wskazanej stopy procentowej, która nie przekraczała czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym (odsetek maksymalnych) za podany okres i stwierdził, że żądana kwota, która uwzględniała dokonane przez pozwaną wpłaty, jest naliczona w sposób prawidłowy i wynosi właśnie 127,47 zł. Kwota ta zatem była należna stronie powodowej.

W ocenie Sądu na uwzględnienie zasługiwało także roszczenie w zakresie odsetek maksymalnych od zadłużenia przeterminowanego, które zostały przez stronę powodową skapitalizowane za okres od dnia 10 lutego 2013 roku do dnia 11 listopada 2013 roku w kwocie 293,57 zł. Również wysokość tych odsetek oraz zasady na jakich miały być naliczane określone zostały w treści umowy pożyczki (§ 11 umowy) i nie stały one w sprzeczności z przepisami o odsetkach maksymalnych. Wobec skutecznego i zgodnego z postanowieniami kontraktowymi wypowiedzenia przez stronę powodową umowy pożyczki, miała ona możliwość domagać się od pozwanej uiszczenia odsetek z tytułu powstania zadłużenia. Początek terminu obliczenia tychże odsetek został przez stronę powodową ustalony w sposób prawidłowy.

Sąd nie znalazł natomiast żadnej podstawy do odciążenia pozwanej rzekomo poniesionymi przez stronę powodową kosztami działań windykacyjnych. Strona powodowa nie udowodniła bowiem żądania pozwu w tym zakresie ani co do zasady, ani co do wysokości. W treści pozwu wskazała strona powodowa, iż koszty te wliczone zostały w oparciu o załącznik nr 3 do umowy pożyczki. Tymczasem strony sporządziły dwa dokumenty oznaczone jako załącznik nr 3 do umowy pożyczki nr (...). Pierwszy z nich zatytułowany jako wykaz przepisów określających koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego stanowił jedynie wykaz aktów prawnych regulujących kwestie kosztów postępowania cywilnego, drugi zaś – umowa w sprawie monitoringu zadłużenia nr (...) zawierał w swojej treści regulacje w zakresie możliwości i sposobów przedsądowej windykacji należności z tytułu nie wywiązywania się ze zobowiązań przez pożyczkobiorców. Stąd też uznać należało, iż w związku z omyłkowym sporządzeniem przez strony umowy dwóch załączników o tym samym numerze oraz nieprecyzyjnym w tej sytuacji, albowiem ograniczającym się jedynie

do podania numeru, wskazaniem w treści pozwu załącznika stanowiącego podstawę obciążenia pozwanej kosztami przedsądowego postępowania windykacyjnego, strona powodowa nie udowodniła podstawy żądania w tym zakresie.

Tym niemniej nawiązując do treści umowy w sprawie monitoringu zadłużenia wskazać należy, że w §(...) określono uprawnienie strony powodowej do obciążenia pozwanej w przypadku opóźnienia w terminowej spłacie zadłużenia kosztami czynności windykacyjnych. I tak z tytułu wykonywania telefonów interwencyjnych do pożyczkobiorcy możliwym było obciążenie pozwanej kwotą 20 zł za każde wykonane połączenie, z tytułu wysłania do pozwanej wiadomości sms kwotą 5 zł za każdą wiadomość, z tytułu sporządzenia i wysłania do klienta wezwania do zapłaty każdorazowo kwotą 50 zł oraz z tytułu wizyty w miejscu zamieszkania bądź zatrudnienia klienta w zależności od wyboru pożyczkobiorcy zryczałtowaną kwotą 150 zł lub rzeczywistymi kosztami dojazdu i diety oraz wynagrodzenia pracownika windykacji. W ocenie Sądu te postanowienia są niedozwolone w zakresie w jakim przewidują obowiązek poniesienia przez pożyczkobiorcę kosztów z tego tytułu w określonej w umowie wysokości. Ocena nieuczciwego charakteru postanowienia umownego w ramach kontroli abstrakcyjnej wymagała bowiem dokonania przez Sąd weryfikacji „przyzwoitości” konkretnej klauzuli. Sąd powinien ustalić, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli. Jeżeli konsument byłby w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia nie było, należy przyjąć, że ma ono charakter nieuczciwy. Przy powyższej ocenie założeniem powinno być, że to konsument ma być głównym beneficjentem rywalizacji między przedsiębiorcami (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2010 roku, VI ACa 1256/09). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zapis umowny, który zastrzega koszty czynności windykacyjnych w postaci kosztów windykacji telefonicznej i listownej na poziomie określonym we wzorcu, ewidentnie narusza interesy konsumenta oraz kształtuje jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a tym samym stanowi klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ k.c. i należy uznać go za godzący w równowagę kontraktową tego stosunku. Skutkuje to jego bezskutecznością w zakresie wysokości przedmiotowych opłat.

Nawet gdyby uznać, że powyższe zapisy nie stanowią klauzul niedozwolonych, niewątpliwie są one sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Opłaty określone w § (...) umowy w sprawie monitoringu zadłużenia w świetle czynności nimi objętych są rażąco wygórowane. Analizując zasadność roszczenia w tym zakresie podnieść trzeba, iż co prawda wysokość tych kosztów została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Przywołać należy w tym kontekście treść przepisu art. 353¹ k.c., stosownie do którego treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Zdaniem Sądu zapisy postanowień umowy w sprawie monitoringu zadłużenia, która stanowi załącznik do umowy pożyczki, sprzeczne są z zasadami współzycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy (pożyczkobiorcy – pozwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Określone bowiem przez stronę powodową koszty nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązana ekonomicznego z poniesionymi rzeczywistymi kosztami. Zastrzeżone przez stronę powodową koszty za pisemne wezwanie do zapłaty w kwocie 50 zł, rozmowy telefoniczne w kwocie 20 zł oraz wiadomości sms w wysokości 5 zł nie przystają w żaden sposób do obowiązujących powszechnie w obrocie gospodarczym kosztów wskazanych czynności, zaś zryczałtowany koszt windykacji terenowej w kwocie 150 zł wobec faktu, iż strona powodowa posiada we W.przy ul. (...) autoryzowane biuro okazał się również kwotą znacznie zawyżoną. Podniesione na etapie postępowania sądowego żądanie zapłaty związane z nie wywiązaniem się kontrahenta z przyjętego na siebie zobowiązania ma na celu wyłącznie rekompensatę strat poniesionych przez drugą ze stron umowy i nie może prowadzić do uzyskania dodatkowych korzyści. Tymczasem wysokość czynności windykacyjnych określona w umowie w sprawie monitoringu zadłużenia ma na celu nie tylko pokrycie poniesionych ewentualnie przez stronę powodową z tego tytułu kosztów, ale także przysporzenie (...) sp. z o.o. dodatkowych przychodów. Co więcej trudno uznać za zasadne przerzucanie na klientów kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek gotówkowych. Koszty takowe związane są z ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i winny być wkalkulowane przez przedsiębiorcę w poczet kosztów bieżącej działalności, a konieczność ich ponoszenia zabezpieczona w inny sposób niż bezpośrednio obciążanie nimi pożyczkobiorców po dniu wymagalności należności.

Z powodów wskazanych powyżej, kwestionowane postanowienia umowy (regulaminu) są nieważne w takiej części, w jakiej – w okolicznościach sprawy – zasady współzycia społecznego ograniczają zasadę swobody umów (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 2 i 3 k.c.).

Abstrahując zaś od samej dopuszczalności dochodzenia przez stronę powodową określonych w umowie w sprawie monitoringu zadłużenia kosztów działań windykacyjnych wskazać należy, iż strona powodowa jedynie w niewielkim stopniu udowodniła zasadność żądania w tym zakresie. Strona powodowa pismami z dnia 26 listopada 2012 i z dnia 26 grudnia 2012 roku wzywała pozwaną do zapłaty zadłużenia z tytułu zawartej dnia 11 października 2012 roku (w wezwaniach do zapłaty błędnie wskazano datę 12 października 2012 roku) umowy pożyczki. W przypadku zatem dopuszczalności dochodzenia od pozwanej kosztów windykacji określonych w umowie w sprawie monitoringu zadłużenia opłata z tytułu sporządzenia i wysłania do pozwanej wezwań do zapłaty mogła by zostać uznana za zasadną jedynie w części tj. w zakresie kwoty 100 zł odpowiadającej liczbie rzeczywiście wystosowanych do pozwanej wezwań do zapłaty. Brak byłoby natomiast podstaw do zasądzenia pozostałej kwoty tj. 240 zł. Kwota 40 zł stanowić miała opłatę z tytułu windykacji telefonicznej, jednakże żaden dowód na okoliczność wykonania do pozwanej połączeń telefonicznych nie został przez stronę powodową przytoczony. Odnosząc się natomiast do żądania zasądzenia kolejnej kwoty 150 zł, podnieść należy, iż strona powodowa nawet nie wskazała z jakiego konkretnie tytułu domaga się tej kwoty. Nie sposób bowiem uznać wskazania, iż kwota ta stanowi koszty związane z czynnościami windykacyjnymi, skoro za czynności takowe uznać należało w myśl umowy w sprawie monitoringu zadłużenia wykonywanie telefonów interwencyjnych, wysyłanie wiadomości sms, sporządzenie i wysłanie wezwania do zapłaty oraz wizyty u klienta lub w miejscu jego zatrudnienia. Wysokość wskazanej kwoty mogłaby świadczyć, iż strona powodowa dochodziła zryczałtowanej opłaty z tytułu wizyty w miejscu zamieszkania bądź zatrudnienia pozwanej. Zgodnie z treścią §(...)pkt (...) umowy w sprawie monitoringu zadłużenia wyboru rozliczenia kosztów windykacji bezpośredniej dokonywać miał klient. Jako, że pozwana nie dokonała wyboru w tej materii należało przyjąć, iż strona powodowa mogłaby obciążać ją rzeczywistymi kosztami wizyt, a nie kosztami zryczałtowanymi. Tymczasem strona powodowa nie tylko nie przedłożyła żadnego dokumentu, z którego treści wynikałby koszt windykacji terenowej, ale nawet w żaden sposób nie udowodniła, iż windykacja takowa w rzeczywistości została przeprowadzona.

Tym samym w ocenie Sądu zasadnym okazało się jedynie żądanie zapłaty kwoty 1 469,52 zł, na którą złożyły się (spośród kwot wymienionych w uzasadnieniu pozwu) kwota 1 048,48 zł stanowiąca różnicę pomiędzy określoną przez stronę powodową jako niespłacony kapitał pożyczki kwotę 2 220,22 zł, składką na ubezpieczenie w wysokości 1 171,74 zł, odsetki naliczone za okres udzielenia pożyczki w kwocie 127,47 zł oraz skapitalizowane odsetki maksymalne liczone od dnia 10 lutego 2013 roku do dnia 11 listopada 2013 roku w kwocie 293,57 zł.

O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c.

Wobec tego, że strona powodowa wygrała sprawę w połowie, Sąd zasądził od pozwanej na jej rzecz koszty procesu w wysokości **355 zł** (pkt III sentencji wyroku).

Koszty poniesione przez stronę powodową, to: opłata sądowa od pozwu w kwocie 30 zł, uzupełniająca opłata sądowa od pozwu w kwocie 63 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Łącznie: 710 zł/2 = 355 zł.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.